

DKSiW-K-I-093-7/2016

Warszawa, dnia 22 stycznia 2016 r.

Egz. Nr 1

Pan
mł. insp. Adam Pilarek
Komendant Powiatowy Policji w Będzinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej w *Planie kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na 2015 r.*, pod tytułem *Działania Policji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie*, przeprowadzonej w Komendzie Powiatowej Policji w Będzinie, z siedzibą przy ul. Bema 5¹. Czynności kontrolne zostały przeprowadzone od dnia 7 września 2015 r. do dnia 25 września 2015 r., na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² przez zespół kontrolerów MSW w składzie:

Kierownik zespołu kontrolerów	– Jarogniew Łoniewski, główny specjalista w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia nr 57/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 r.
Członek zespołu kontrolerów	– Helena Podgórska, główny specjalista w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia nr 58/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przygotowanie funkcjonariuszy Policji do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”³.
2. Sposób realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy Policji.
3. Sposób reakcji przełożonych na informacje dotyczące przemocy w rodzinie funkcjonariusza.

Celem kontroli była ocena działań podejmowanych przez Policję w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności prawidłowości realizacji procedury „Niebieskie Karty”⁴ przez policjantów pełniących służbę w Komendzie Powiatowej Policji w Będzinie, a także reakcji organów Policji na przejawy przemocy w rodzinach funkcjonariuszy. Poza tym, celem kontroli było dokonanie oceny procesu przygotowania funkcjonariuszy Policji do wykonywania zadań z zakresu

¹ Zwanej dalej również KPP w Będzinie lub Komendą.

² Dz. U. Nr 185, poz. 1092 – zwana dalej również ustawą o kontroli.

³ Zwanej dalej również procedurą NK.

⁴ Określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) – zwanym dalej również rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kontrolą został objęty okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 6 września 2015 r.

W oparciu o przekazane przez Komendanta Powiatowego Policji w Będzinie dane ustalono, że w 2014 r. na terenie działania KPP w Będzinie przeprowadzono 486 interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie oraz wszczęto 452 procedury NK. W powyższym zakresie kontrola została przeprowadzona na wybranej próbie, która obejmowała 51 interwencji, tj. 10,49 % wszystkich podjętych interwencji oraz 28 teczek zagadnieniowych „Przemoc w rodzinie”⁵, w których zgromadzono dokumentację dotyczącą 47 wszczętych procedur „Niebieskie Karty”⁶, tj. 10,40 % wszystkich wszczętych przez kontrolowaną jednostkę procedur NK. W okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 6 września 2015 r., na terenie działania KPP w Będzinie, w rodzinach funkcjonariuszy Policji przeprowadzono 31 interwencji domowych⁷, w związku z którymi wszczęto 6 procedur NK, w wyniku których założono 6 teczek zagadnieniowych dotyczących stwierdzonych przypadków przemocy w rodzinach policyjnych⁸. W zakresie przemocy w rodzinach policyjnych kontrolą objęto wszystkie interwencje przeprowadzone przez Policję i te czki zagadnieniowe założone w wyniku wszczętych procedur NK.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego **pozytywnie mimo nieprawidłowości**⁹ oceniono działania podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w Będzinie w zakresie przygotowywania funkcjonariuszy Policji do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury NK, a także sposób realizacji procedury NK wobec policjantów – sprawców przemocy w rodzinie i reakcję ich przełożonych na informacje o wszczęciu wobec funkcjonariusza procedury „Niebieskie Karty”¹⁰.

Formułując powyższą ocenę uwzględniono dążenie kierownictwa jednostki kontrolowanej do podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności funkcjonariuszy wszczynających i prowadzących procedurę „Niebieskie Karty”, a także podejmowanie działań mających na celu zapobieganie nieprawidłowościom w zakresie wszczynania i prowadzenia ww. procedury oraz podniesienie skuteczności nadzoru sprawowanego nad realizacją zadań wykonywanych przez podległych policjantów, tj. rzetelne stosowanie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*¹¹, rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wytycznych nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 grudnia 2011 r. *w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”*¹² oraz zaleceń wydanych przez KWP w Katowicach, jak również procedur przyjętych w KPP w Będzinie.

⁵ Zwanych dalej również teczkami zagadnieniowymi lub teczkami.

⁶ W celu uzyskania kompletnego obrazu kontrolowanego obszaru, dokonując wyboru interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie, wzięto pod uwagę sposób ich zakończenia, tj.: założenie NK/niezałożenie NK. Natomiast w odniesieniu do wszczętych przez Policję procedur „Niebieskie Karty” kierowano się nw. kryteriami:

- NK założona przez funkcjonariuszy Policji,
- najwyższa liczba interwencji domowych podjętych w stosunku do jednej rodziny,
- najwyższa liczba NK założonych dla jednej rodziny.

⁷ Należy jednak wskazać, że nie w każdym przypadku, interwencja policyjna dotyczyła przypadku przemocy w rodzinie, której sprawcą był funkcjonariusz.

⁸ Dodatkowo, w 1 przypadku Niebieska Karta została założona funkcjonariuszowi KPP w Będzinie zamieszkującemu na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Mysłowicach.

⁹ Przyjęto następującą skalę ocen: ocena pozytywna, ocena pozytywna mimo nieprawidłowości, ocena negatywna.

¹⁰ Z zastosowaniem kryteriów kontroli, wynikających z ustawy *o kontroli*, takich jak: legalność, celowość i rzetelność.

¹¹ Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm., zwanej dalej ustawą *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*.

¹² Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 77 - zwane dalej również wytycznymi nr 2 KGP.

Prawidłowa organizacja pracy w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”¹³, zapewniała prowadzenie interwencji wobec sprawców przemocy w rodzinie policyjnej zgodnie z przesłankami określonymi w *Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych pn. „MOC – tak, PRZEMOC – nie!”*¹⁴, a podejmowane czynności były prowadzone w oparciu o wytyczne nr 2 KGP i zalecenia kierownictwa jednostki kontrolowanej.

Na ocenę istotny wpływ miała zdiagnozowana nieprawidłowość polegająca na niezastosowaniu, w jednym kontrolowanym przypadku, ustawy *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, czego konsekwencją było niewdrożenie procedury „Niebieskiej Karty”¹⁵. Niepodjęcie właściwych działań ze strony Policji w stosunku do rodziny dotkniętej przemocą mogło przyczynić się do śmierci osoby będącej ofiarą przemocy. Analiza dokumentacji przekazanej do kontroli wykazała, że niezakończenie NK nie wynikało z braku przesłanek wskazujących na stosowanie w rodzinie przemocy lecz było efektem niewłaściwej interpretacji przepisów ww. ustawy i wynikającego z niej przeświadczenia funkcjonariuszy prowadzących interwencje, że ustawy nie stosuje się wobec sprawcy przemocy, u którego zdiagnozowano zaburzenia psychiczne¹⁶. Pomimo opisanej sytuacji sformułowano ocenę pozytywną mimo nieprawidłowości, gdyż kierownictwo jednostki kontrolowanej w reakcji na zaistniałą sytuację wdrożyło działania¹⁷ zapobiegające zaistnieniu w przyszłości nieprawidłowości związanych z niewszczynianiem procedury NK.

Stwierdzone w toku kontroli uchybienia polegały na nieokreśleniu dla wszystkich koordynatorów procedury NK i dzielnicowych w kartach opisu stanowiska pracy zadań wynikających z procedury NK, jakie powierzono im do wykonywania, jak też prowadzeniu dla jednej rodziny dwóch odrębnych teczek zagadnieniowych¹⁸.

Przedstawiona ocena została sformułowana na podstawie dokonanych w toku kontroli następujących ustaleń.

1. Przygotowanie funkcjonariuszy Policji do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Działając przeciwko jednemu z rodzajów patologii społecznej, jakim jest przemoc w rodzinie - zdefiniowana w art. 2 pkt 2 ustawy *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* - w jednostce kontrolowanej podejmowane były działania zapewniające odpowiednie przygotowanie pełniących

---

¹³ Tryb postępowania dyżurnych jednostki Policji, bezpośrednich przełożonych policjanta, kierownika jednostki organizacyjnej Policji, policjantów przeprowadzających interwencje domowe wobec przemocy w rodzinie, dzielnicowych lub policjantów realizujących zadania dzielnicowego został określony w decyzji nr 73/2014 KPP w Będzinie.

¹⁴ Zatwierdzonym w 2012 r. przez Komendanta Głównego Policji - zwanego dalej również Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych.

¹⁵ Dotyczy interwencji przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Wojkowicach, które zostały omówione w dalszej części dokumentu.

¹⁶ W większości interwencji sprawca przemocy był odwożony na leczenie w szpitalu psychiatrycznym, jak też wobec sprawcy przemocy w rodzinie zostały wszczęte przez Policję postępowania karne.

¹⁷ Dzielnicowi zostali zobowiązani do regularnego sporządzania analiz interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie pod kątem ustalenia rodzin zagrożonych przemocą i niezwłocznego udzielania im pomocy, w tym wszczywania procedur NK. Bezwzględnie przeprowadzono szkolenia w zakresie stosowania i interpretacji przepisów wydanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Polecono koordynatorowi powiatowemu procedury NK prowadzenie dwa razy w roku badań obejmujących m.in. sposób wszczywania i prowadzenia procedury NK oraz zakładania teczek zagadnieniowych.

¹⁸ Zgodnie z wytycznymi nr 2 Komendanta Głównego Policji w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas procedury „Niebieskie Karty”, teczkę zagadnieniową „Przemoc w rodzinie” prowadzi się odrębnie dla każdej rodziny.

w niej służbę funkcjonariuszy do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Realizując założenia określone w wytycznych nr 2 Komendanta Głównego Policji¹⁹ oraz mając na uwadze właściwą realizację i koordynację ww. zadań, Komendant Powiatowy Policji w Będzinie decyzją nr 64/2012²⁰ określił ramy działań podejmowanych przez podległych policjantów w trakcie interwencji dotyczących przemocy w rodzinie. Zgodnie z przyjętą regulacją powiatowym koordynatorem procedury NK został naczelnik Wydziału Prewencji KPP w Będzinie.

Dążąc do wzmocnienia działań nadzorczych nad realizacją procedury „Niebieskie Karty”, w tym zwiększenia zaangażowania koordynatora w podejmowanie współpracy z podmiotami państwowymi, samorządem lokalnym i instytucjami ustawowo albo statutowo powołanymi do przeciwdziałania przemocy domowej, kierownik jednostki kontrolowanej decyzją nr 73/2014²¹ zastępującą decyzję wcześniejszą w tej sprawie - wskazał, że z dniem wejścia w życie tej decyzji powiatowym koordynatorem procedury „Niebieskie Karty” zostanie ekspert z Wydziału Prewencji KPP w Będzinie. Poza tym Komendant Powiatowy Policji w Będzinie polecił komendantom komisariatów Policji powołanie w podległych jednostkach koordynatorów procedury NK²², a także określił szczegółowy sposób podejmowania działań przez funkcjonariuszy w trakcie wszczynania i prowadzenia ww. procedury.

Zgodnie z § 2 ust. 2 ww. decyzji koordynator powołany na szczeblu KPP w Będzinie, nadzorował realizację działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, inicjował i współrealizował działania profilaktyczne, organizował i prowadził doskonalenie zawodowe oraz prowadził badania doraźne w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Wprowadzone zmiany wskazały koordynatorów powołanych w KPP w Będzinie i podległych komisariatach jako odpowiedzialnych za nadzorowanie realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz do organizowania i prowadzenia doskonalenia zawodowego w tym zakresie, a także zobowiązały do uczestnictwa w pracach zespołów interdyscyplinarnych²³. Do zadań koordynatorów należało również weryfikowanie i ocenianie merytoryczne wpisów w Systemie Wspomagania Dowodzenia (SWD), w zakresie interwencji domowych, co wzmocniło skuteczność nadzoru nad interwencjami domowymi, podczas których nie zostały założone NK. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w tym zakresie, ocena dokonana przez koordynatorów stanowiła podstawę do zintensyfikowania szkoleń prowadzących do podejmowania właściwych działań.

Powierzenie obowiązków koordynatora procedury „Niebieskie Karty” ekspertowi Wydziału Prewencji KPP w Będzinie zwiększyło zaangażowanie tego funkcjonariusza w realizację zadań określonych w ww. decyzji oraz umożliwiło bezpośredniemu przełożonemu sprawowanie nadzoru nad zakresem i metodami działań podejmowanych przez koordynatora w celu prawidłowego wdrażania i prowadzenia ww. procedury przez policjantów KPP w Będzinie i podległych jednostek.

---

¹⁹ Zgodnie z § 4 wytycznych nr 2 KGP, w pracach zespołu interdyscyplinarnego powinien uczestniczyć koordynator procedury „Niebieskie Karty”.

²⁰ Z dnia 17 września 2012 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

²¹ Z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów Komendy Powiatowej Policji w Będzinie w związku z procedurą „Niebieskie Karty” - zwanej dalej również decyzja nr 73/2014 KPP w Będzinie.

²² W ww. zakresie zostały wydane przez komendantów podległych komisariatów odrębne decyzje.

²³ Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Na terenie działania jednostki kontrolowanej powołano 8 zespołów interdyscyplinarnych.

Na podstawie przekazanej dokumentacji stwierdzono, że osoby wykonujące zadania koordynatorów miały odpowiednie wykształcenie, doświadczenie i kwalifikacje do wykonywania powierzonych zadań²⁴. Jednocześnie stwierdzono, że jedynie 2 z 9 funkcjonariuszy powołanych w okresie objętym kontrolą na koordynatorów procedury NK miało w kartach opisu stanowiska pracy wpisane wykonywanie ww. zadań i obowiązków. Analogicznie tylko 8 z 28 funkcjonariuszy prowadzących procedurę NK, w kartach opisu stanowiska pracy wskazano wykonywanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jak wyjaśniono, realizacja zadań w ramach procedury NK została określona w kartach opisu stanowiska pracy poprzez ujęcie w nich zapisu o treści: *Realizacja poleceń zawartych w decyzjach i zarządzeniach Komendanta Powiatowego Policji w Będzinie*. Opisany sposób sporządzenia kart opisu stanowiska pracy wskazanych funkcjonariuszy uznano za **uchybie**, stanowiące odstępstwo od zasad wprowadzonych do stosowania w Policji przez Komendanta Głównego Policji²⁵.

Ustalono, że kurs specjalistyczny w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ukończył tylko jeden funkcjonariusz²⁶ KPP w Będzinie i to w 2008 r. Działania podejmowane przez kierownictwo jednostki kontrolowanej w ramach doskonalenia zawodowego koordynatorów procedury „Niebieskie Karty” polegały na kierowaniu ich na szkolenia doskonalenia zawodowego organizowane przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach dla policjantów garnizonu śląskiego. Celem szkoleń było pogłębianie wiedzy z zakresu realizacji procedury NK, w tym poznanie metod szacowania przez funkcjonariuszy poziomu ryzyka zagrożenia życia i zdrowia²⁷ oraz postępowania z policjantem – sprawcą przemocy w rodzinie. Koordynatorzy brali również udział w szkoleniach organizowanych w ww. zakresie przez podmioty zewnętrzne²⁸. Udział w szkoleniach przygotował koordynatorów do przekazania nabytej wiedzy funkcjonariuszom realizującym zadania w ramach ww. procedury. Koordynatorzy w ramach doskonalenia zawodowego zostali wyposażeni w materiały dotyczące szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, związane z przeciwdziałaniem tej formie przemocy. Odpowiednie wykształcenie koordynatorów, doświadczenie i kwalifikacje zawodowe oraz podnoszenie umiejętności w ramach szkoleń pozwalają na stwierdzenie, że koordynatorzy byli przygotowani do prowadzenia szkoleń dla policjantów prowadzących interwencje domowe i dzielnicowych.

Zgodnie z przyjętymi zasadami²⁹, funkcjonariusze KPP w Będzinie oraz funkcjonariusze z podległych komisariatów, realizujący zadania w ramach procedury NK, uczestniczyli w szkoleniach,

---

²⁴ Funkcjonariusze powołani na koordynatorów procedury NK posiadali przeszkolenie w zakresie realizacji zadań wynikających z procedury NK oraz pełnili wieloletnią służbę w Policji, w trakcie której prowadzili postępowania dotyczące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

²⁵ Wskazanych w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie *szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji* (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135, z późn. zm).

²⁶ Który następnie został wyznaczony w 2013 r. na koordynatora procedury „Niebieskie Karty”.

²⁷ W 2013 r., z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych, we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia *Niebieska Linia*, w Komendzie Głównej Policji opracowano dwa narzędzia (wielkości wkładki do notatnika służbowego policjantów) służące do szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie: część A - przemoc wobec osób dorosłych oraz część B - przemoc wobec dzieci. Każde z narzędzi składa się z kwestionariusza szacowania ryzyka oraz algorytmu postępowania policjanta.

²⁸ Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej Województwa Śląskiego oraz Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.

²⁹ Decyzja nr 527/07 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 3 grudnia 2007 r. w sprawie *szczegółowych warunków odbywania szkoleń w ramach doskonalenia zawodowego lokalnego dla policjantów garnizonu śląskiego* - zwana dalej również decyzją nr 527/07 KWP w Katowicach.

które swoim zakresem obejmowały zagadnienia dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wszczynania procedury NK. Posiadana przez nich wiedza była utrwalana i poszerzana poprzez uczestniczenie w licznych szkoleniach³⁰, które były organizowane i przeprowadzane przez koordynatorów, kierowników jednostek lub wyznaczonych przez nich policjantów.

Organizowanie doskonalenia zawodowego miało na celu bieżące zaspokajanie potrzeb edukacyjnych.³¹ Szkolenia były prowadzone zgodnie z potrzebami ustalonymi przez poszczególnych kierowników jednostek lub komórek organizacyjnych i w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonywania zadań służbowych. Potrzeby szkoleniowe funkcjonariuszy zostały również zdefiniowane we wnioskach sformułowanych w raportach z przeprowadzonych w 2014 r. badań w zakresie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”³².

Zakres szkoleń obejmował zagadnienia związane z prawidłową realizacją procedury „Niebieskie Karty”, jej wszczynaniem i prowadzeniem, w tym wykorzystywaniem wdrożonych w jednostce kontrolowanej narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia oraz postępowania z policjantem – sprawcą przemocy w rodzinie.

Po zaistnieniu na terenie działania KPP w Będzinie zdarzeń nadzwyczajnych, związanych z przemocą domową, zintensyfikowano szkolenia, w trakcie których zwracano uwagę na nieprawidłowości³³ występujące na etapie wszczynania i prowadzenia procedury NK, w tym działań podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie³⁴ oraz związane z obiegiem dokumentów oraz ich rzetelnym i właściwym sporządzaniem.

W oparciu o przekazaną dokumentację stwierdzono, że szkolenia z zakresu prawidłowego prowadzenia interwencji domowych były przeprowadzane niezwłocznie po stwierdzeniu niedopełnienia przez policjantów obowiązków dotyczących wszczęcia procedury NK lub gdy interwencja została niewłaściwie przeprowadzona. Konieczność przeprowadzenia ww. szkoleń wynikała z sformułowanych wniosków, postawionych w ramach przeprowadzonych kontroli, czynności wyjaśniających, czy też z zaleceń formułowanych przez kierownictwo jednostki kontrolowanej, a także w ramach sprawowanego nadzoru instancyjnego przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach³⁵. Doskonalenie zawodowe lokalne było prowadzone także poprzez instruktaże i odprawy służbowe³⁶.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzono, że przeprowadzone przedsięwzięcia szkoleniowe zapewniały przygotowanie funkcjonariuszy wszczynających i prowadzących procedury „Niebieskie

---

³⁰ Udokumentowano przeprowadzenie w okresie objętym kontrolą 28 szkoleń zorganizowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj.: w KPP w Będzinie - 5 szkoleń, KP w Czeladzi - 8 szkoleń, KP w Sławkowie - 4 szkolenia, KP w Wojkowicach - 4 szkolenia, KP w Siewierzu - 7 szkoleń. Szkolenia były prowadzone w różnych terminach, np. w 2013 r. zorganizowano 7 szkoleń w 23 terminach.

³¹ W jednostce kontrolowanej nie sporządzano planów szkoleń.

³² W 2014 r. na polecenie Komendanta Powiatowego Policji w Będzinie koordynator powiatowy przeprowadził 2 ww. badania, które obejmowały m.in. sposób wszczynania i prowadzenia procedury NK oraz zakładania teczek zagadnieniowych.

³³ Stwierdzonych przez koordynatorów podczas nadzorowania realizacji ww. zadań.

³⁴ Np. szkoleń przeprowadzonych po przeprowadzeniu w 2014 r. przez koordynatora powiatowego badań zagadnienia procedury „Niebieskie Karty”, które zostały omówione w dalszej części dokumentu.

³⁵ Istotnym elementem kierującym potrzeby szkoleniowe były informacje przekazywane przez KWP w Katowicach w ramach *Newslettera SWI (Systemu Wczesnej Interwencji)*.

³⁶ Odprawy do służby dla policjantów służb patrolowo – obchodowych, w ramach których m.in. przeprowadzane były krótkie instruktaże w zakresie poprawności wykonywania interwencji w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie.

Karty” do jej właściwej realizacji, a nabyta podczas szkoleń wiedza z zakresu wykorzystywania narzędzi szacowania poziomu ryzyka zagrożenia życia i zdrowia, jak też korzystania z algorytmów określających sposób postępowania podczas przeprowadzania interwencji policyjnych związanych z przemocą w rodzinie, była przydatna z punktu widzenia zadań wykonywanych przez przeszkolonych policjantów. Podmiot kontrolowany bezzwłocznie reagował na zdiagnozowane problemy w realizacji procedury NK, zapewniając konieczne wsparcie szkoleniowe dla funkcjonariuszy.

2. Sposób realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy Policji.

Podejmowanie przez funkcjonariuszy KPP w Będzinie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywało się na podstawie procedury „Niebieskie Karty”. Podstawą do wszczęcia procedury było powzięcie przez kontrolowaną jednostkę informacji o podejrzeniu stosowania przez daną osobę przemocy wobec członków swojej rodziny. Po uzyskaniu ww. informacji funkcjonariusze KPP w Będzinie podejmowali stosowne czynności, tj. w pierwszej kolejności brali udział w interwencji w miejscu wskazanym przez osobę zgłaszającą, informowali ofiary³⁷ oraz pouczali sprawców przemocy³⁸, a następnie wypełniali formularz „Niebieska Karta”, co formalnie rozpoczynało prowadzenie procedury.

Co do zasady czynności podejmowane przez funkcjonariuszy jednostki kontrolowanej w trakcie interwencji objętych kontrolą były właściwe i adekwatne do charakteru oraz okoliczności danego zdarzenia.

W okresie objętym kontrolą wpłynęło łącznie 5 skarg na działania funkcjonariuszy KPP w Będzinie i podległych komisariatów. Dotyczyły one niewłaściwego przeprowadzenia interwencji przez funkcjonariuszy, założenia lub niesporządzenia NK przez funkcjonariuszy Policji oraz braku obiektywizmu w wykonywaniu czynności służbowych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Przeprowadzone postępowania skargowe nie potwierdziły jednak zarzutów stawianych funkcjonariuszom kontrolowanej jednostki. Na podstawie analizy postępowań skargowych stwierdzono, że wszystkie sprawy zostały rzetelnie rozpoznane, w jednym przypadku zostały przeprowadzone czynności wyjaśniające³⁹, w wyniku których uznano, że funkcjonariusz KP w Czeladzi nie naruszył przepisów art. 132 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*. Żadna ze złożonych skarg nie dotyczyła sposobu przeprowadzania interwencji domowych, w których sprawcami przemocy byli funkcjonariusze Policji.

W jednym kontrolowanym przypadku, pomimo występowania przesłanek wskazujących na przemoc w rodzinie, funkcjonariusze Komisariatu Policji w Wojkowicach, przeprowadzający interwencję domową, zarówno w dniu 7 października 2013 r., jak i w dniu 6 stycznia 2014 r. odstąpili od założenia „Niebieskiej Karty”. Narastająca eskalacja przemocy w rodzinie zakończyła się w dniu 17 lutego 2014 r. zdarzeniem nadzwyczajnym, w wyniku którego śmierć poniosła osoba w stosunku do której stosowana była przemoc w rodzinie. W związku z tym zdarzeniem, w Komendzie Powiatowej Policji w Będzinie zostały przeprowadzone czynności wyjaśniające⁴⁰, mające na celu ustalenie, czy funkcjonariusze dopuścili się przewinienia dyscyplinarnego w związku z niewdrożeniem

³⁷ O przysługujących im prawach i wyspecjalizowanych podmiotach świadczących pomoc.

³⁸ Osoby te były pouczane m.in o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od wspomnianej osoby.

³⁹ Nr AK-220/28/13/W.

⁴⁰ Nr KA 36/8/14/W.

procedury NK w trakcie 16 interwencji przeprowadzonych w okresie od 2009 r. do 6 stycznia 2014 r. W przypadku interwencji z dnia 7 października 2013 r., w toku przedmiotowych czynności stwierdzono, że pomimo wystąpienia przesłanek wskazujących na stosowanie przemocy domowej, funkcjonariusze KP w Wojkowicach odstąpili od sporządzenia dokumentacji z przeprowadzonych czynności, a tym samym nie wszczęli procedury „Niebieskie Karty”. Czynności wyjaśniające wykazały, że jedną z przyczyn powyższego zdarzenia był niewłaściwy obieg informacji pomiędzy funkcjonariuszami zespołu interwencyjno-patrołowego, dyżurnym, komendantem komisariatu a funkcjonariuszem rewiru dzielnicowych⁴¹. W konsekwencji, dzielnicowy nie prowadził analizy zdarzeń w podległym rejonie, a funkcjonariusze podejmujący interwencje nie posiadali informacji o przebiegu wcześniejszych zdarzeń inicjujących interwencje Policji w tej rodzinie⁴², czy też wykonanych już przez Policję czynności⁴³. Skutkiem powyższego było nieprzekazanie informacji o przemocy domowej mającej miejsce w II połowie 2013 r. wyspecjalizowanym instytucjom społecznym, a tym samym nieudzielenie rodzinie pomocy (polegającej m.in. na zapewnieniu bezpieczeństwa ofierze przemocy), zarówno przez Policję, jak i przez inne uprawnione instytucje. W związku z przedmiotowym zdarzeniem uznano, że policjanci podejmujący interwencję w dniu 7 października 2013 r. nie dopełnili obowiązku służbowego. Mając na uwadze, że czyn którego dopuścili się ww. funkcjonariusze został uznany za przewinienie mniejszej wagi, na podstawie art. 132 ust. 4b ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*⁴⁴ odstąpiono od wszczęcia postępowań dyscyplinarnych i ograniczono się do przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej z funkcjonariuszami⁴⁵. Analizując dokumentację przekazaną do kontroli stwierdzono, że wybór rodzaju wymierzonej kary uzasadniały ustalenia dokonane w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, z których wynikało, że osoba dotknięta przemocą w rodzinie nie potwierdzała interweniującym policjantom faktu stosowania wobec niej przemocy i żądała niezakładania NK zarówno od Policji, jak i pracowników OPS.

Niezastosowanie przez policjantów przepisów ustawy *o przemocy w rodzinie* uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną była niewłaściwa interpretacja ww. ustawy w zakresie wszczynania procedury „Niebieskie Karty”, w tym przekonanie, że nie znajduje ona zastosowania do osób z zaburzeniami psychicznymi. Skutkiem nieprawidłowości było niewdrożenie procedury NK pomimo uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie, nieprzekazanie właściwemu dzielnicowemu informacji o stosowaniu przemocy w danej rodzinie, a także niezapewnienie bezpieczeństwa ofierze przemocy. Konsekwencją niepodjęcia właściwych działań była eskalacja przemocy w rodzinie, która doprowadziła do śmierci osoby – ofiary przemocy. Odpowiedzialność za powyższe ponoszą funkcjonariusze Policji, którzy nie wszczęli procedury NK oraz kierownictwo KP w Wojkowicach, które w niewłaściwy sposób sprawowało nadzór na działaniami podejmowanymi

---

⁴¹ Funkcjonariusze przeprowadzający interwencje ograniczali swoje czynności do sporządzania adnotacji w notatnikach służbowych, w EKSD lub w SWD, a dyżurni nie dokonywali modyfikacji opisu interwencji. Ponadto, o przeprowadzanej interwencji nie został powiadomiony właściwy dzielnicowy, jak również nie prowadzono stałej współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

⁴² Z analizy wykonanej przez Policję wynika, że czynności podejmowane w miejscu zamieszkania ofiary i sprawcy przemocy zarówno przez funkcjonariuszy Policji, jak i pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej lub Pogotowia Ratunkowego były spowodowane *czynnikiem chorobowym* sprawcy przemocy. Równocześnie należy wskazać, że matka sprawcy (ofiara przemocy) każdorazowo odrzucała oferowaną przez Policję pomoc, tłumacząc zachowanie syna niezażywaniem przez niego leków.

⁴³ Np. o prowadzonym w KP w Wojkowicach postępowaniu przygotowawczym w kierunku art. 207§1kk.

⁴⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm., zwanej dalej ustawą *o Policji*.

⁴⁵ Zgodnie z art. 132 ust. 4c ustawy *o Policji* notatki z rozmów dyscyplinujących zostały włączone do akt osobowych policjantów na okres jednego roku.

przez podległych funkcjonariuszy, zwłaszcza nad interwencjami domowymi, w których stwierdzono brak podstaw do założenia NK.

Jednocześnie należy wskazać, że w reakcji m.in. na powyższe zdarzenie, w dniu 26 lutego 2014 r. Komendant Powiatowy Policji w Będzinie polecił wszystkim dzielnicowym systematycznie⁴⁶ sporządzanie analiz interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie pod kątem ustalenia rodzin zagrożonych przemocą i niezwłoczne podejmowanie czynności w zakresie udzielania im pomocy (w tym rozważenie wszczęcia procedury NK).

W przypadkach zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec sprawców przemocy prawidłowo dokonywano oceny przesłanek wskazujących na konieczność ich użycia⁴⁷. W trakcie każdej interwencji, przy podejmowaniu decyzji o zatrzymaniu sprawcy przemocy w rodzinie⁴⁸, korzystano z narzędzi szacowania ryzyka.

Analizując dokumentację sporządzoną w trakcie interwencji oraz zgromadzoną w teczkach zagadnieniowych stwierdzono, że w każdym kontrolowanym przypadku, prawidłowo wszczynano procedury „Niebieskie Karty”: wykorzystywane formularze NK były zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Części „A” ww. formularzy wypełniano rzetelnie, a informacje w nich zawarte pozwalały na dokonanie oceny stanu faktycznego danego przypadku przemocy w rodzinie. Formularze NK były przekazywane terminowo właściwemu terytorialnie przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Zgodnie z wytycznymi nr 2 KGP, teuczki zagadnieniowe „Przemoc w rodzinie”, były prowadzone przez dzielnicowych realizujących ww. procedurę. Niezależnie od tego czy procedura została wszczęta przez Policję, czy przez inny uprawniony podmiot⁴⁹ teuczki zagadnieniowe, poza jednym przypadkiem, zakładano odrębnie dla każdej rodziny. Przyjęty sposób postępowania umożliwił gromadzenie w jednym miejscu dokumentów potwierdzających m.in. czynności wykonywane przez dzielnicowych oraz potwierdzające sprawowanie przez bezpośrednich przełożonych nadzoru nad poprawnością podejmowanych działań. Stwierdzone w jednym kontrolowanym przypadku odstępianie od przyjętych zasad, polegające na założeniu dwóch teczek zagadnieniowych dla jednej rodziny zostało uznane za uchybienie, które nie miało negatywnego wpływu na prawidłowość realizacji przez funkcjonariuszy KPP w Będzinie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W teczkach zagadnieniowych przechowywano kserokopie części „A” formularzy „Niebieska Karta”⁵⁰ i dokumentację potwierdzającą podjęte przez Policję działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie⁵¹ oraz dotyczącą okoliczności zakończenia danej procedury NK⁵². W 4 z 47

---

⁴⁶ Tj. co trzy dni.

⁴⁷ Określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 628, z późn. zm.).

⁴⁸ Na podstawie art. 15a ustawy o Policji.

⁴⁹ Zgodnie z przepisem art. 9d ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie czynności mogą być podejmowane i realizowane przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

⁵⁰ Oryginały były przekazywane właściwemu zespołowi interdyscyplinarnemu.

⁵¹ Np. notatki urzędowe z pierwszej kontroli rodziny, w której została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”/kolejnej kontroli sytuacji w rodzinie, sporządzone w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”, notatki z rozmów z ofiarami/sprawcami/świadkami przemocy oraz z innych istotnych ustaleń, wykonanych w ramach prac w grupach

przypadków poddanych kontroli procedur NK, w jednostce kontrolowanej znajdowała się dokumentacja⁵³ potwierdzająca przekazanie przez funkcjonariuszy Policji osobom dotkniętym przemocą w rodzinie części „B” formularzy NK, tj. pouczenia zgodnego ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Natomiast w każdym kontrolowanym przypadku, zgodnie z *Algorytmem postępowania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej w Będzinie w zakresie procedury „Niebieskich Kart”*⁵⁴, ofiary przemocy były informowane o zasadach podjęcia działań prawnych, o instytucjach udzielających pomocy poprzez otrzymanie stosownego pouczenia⁵⁵, zgodnego ze wzorem określonym w załączniku do decyzji nr 73/2014 KPP w Będzinie. Tym samym obowiązek informowania ofiar przemocy o przysługujących im prawach był realizowany przez funkcjonariuszy jednostki kontrolowanej.

Wyznaczeni policjanci realizując procedurę „Niebieskie Karty”, brali udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych⁵⁶ oraz w grupach roboczych, tworzonych - na podstawie art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - przez poszczególne zespoły interdyscyplinarne⁵⁷.

Rozwiązania przyjęte w KPP w Będzinie umożliwiły kierownictwu jednostki kontrolowanej sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań wynikających z procedury NK, w tym nad prowadzeniem teczek zagadnieniowych. Istotny wpływ na poprawę jakości pracy miało ujednoczenie dokumentów stosowanych w jednostce kontrolowanej⁵⁸ przez funkcjonariuszy wykonujących czynności związane z procedurą NK⁵⁹. Prawidłowa realizacja kontrolowanych zadań możliwa była również dzięki wprowadzeniu przez kierownictwo jednostki kontrolowanej *karty kontroli i nadzoru nad Niebieską Kartą*⁶⁰, którą sporządzano niezwłocznie po założeniuteczki zagadnieniowej. Zgodnie z przyjętymi procedurami bezpośredni przełożeni prowadzili systematyczne kontrole sposobu prowadzenia przez dzielnicowych teczek zagadnieniowych oraz terminowości podejmowanych czynności⁶¹. Dodatkowo, w celu poprawienia jakości i efektywności wykonywanych zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dzielnicowi z podległych komisariatów zostali zobowiązani do dokonywania

---

roboczych działających przy zespołach interdyscyplinarnych. Członkami poszczególnych grup roboczych byli dzielnicowi z rejonu, w którym zamieszkiwały osoby, co do których istniało podejrzenie, że zostały dotknięte przemocą.

⁵² Protokoły przekazane przez zespoły interdyscyplinarne.

⁵³ Kserokopie części „A” Niebieskich Kart (dołączone do teczek zagadnieniowych).

⁵⁴ Stanowiącym załącznik do decyzji nr 73/2014 KPP w Będzinie.

⁵⁵ Co było potwierdzane złożeniem przez ofiarę przemocy stosownego podpisu na pouczeniu, którego kserokopia była następnie dołączana doteczki zagadnieniowej.

⁵⁶ Powołanych odpowiednio przez Rady Miasta lub Rady Gmin.

⁵⁷ Do zadań członków grup roboczych należało podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.

⁵⁸ Oraz w podległych komisariatach.

⁵⁹ Decyzją nr 73/2014 KPP w Będzinie zostały wprowadzone do stosowania wzory: karty kontroli i nadzoru nad teczką zagadnieniową „Przemoc w rodzinie”, pouczenia dla sprawcy przemocy domowej; pouczenia dla ofiary przemocy domowej, notatki urzędowej z pierwszej kontroli rodziny, w której została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”, notatki urzędowej z kolejnej kontroli sytuacji w rodzinie, sporządzonej w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”.

⁶⁰ Na podstawie których dokumentowo sprawowanie bieżącego nadzoru przez komendanta KPP w Będzinie/ komendantów komisariatów lub przez innych, wyznaczonych funkcjonariuszy.

⁶¹ Zapisy wskazujące na systematyczne sprawowanie nadzoru nad prawidłowością i terminowością wykonywania czynności w poszczególnych sprawach, znajdowały się zarówno w *Kartach nadzoru i kontroli*, jak i *Wykazach osób, które zapoznały się z materiałami sprawy*. W trakcie bieżących działań nadzorczych diagnozowane były drobne uchybienia w realizacji czynności związanych z realizacją procedury NK, dotyczące przede wszystkim niewypisywania przez policjantów do systemu SWD informacji o sposobie zakończenia konkretnego zdarzenia (dot. sporządzenia NK lub braku podstaw do jej sporządzenia). Z funkcjonariuszami, którzy niewłaściwie dokumentowali w SWD podjęte działania, przeprowadzane były rozmowy instruktażowe.

systematycznych sprawdzeń w SWD w zakresie liczby przeprowadzanych interwencji domowych, dokonywania sprawdzeń w KSIP w modułach „broń” i „kurator” oraz bieżącej współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej i przewodniczącymi zespołów interdyscyplinarnych. Decyzja nr 73/2014 KPP w Będzinie zawierała zapisy mające na celu usprawnienie wymiany informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi jednostki kontrolowanej⁶². Stosowanie zasad wynikających z ww. decyzji zapewniało zsynchronizowanie działań w przypadkach, gdy w rodzinie dotkniętej przemocą były dzieci, albo czyn sprawcy przemocy w rodzinie wyczerpał znamiona przestępstwa⁶³, a tym samym prawidłowy sposób realizacji zadań przez funkcjonariuszy jednostki kontrolowanej. Ponadto, prowadzony był bieżący monitoring ogółu zagadnień związanych z prawidłową realizacją procedury „Niebieskie Karty”, którego efektem było cykliczne, pisemne wskazywanie przez koordynatora procedury NK istotnych elementów procedury, których poprawna realizacja była kluczowa dla profesjonalnego wykonywania powierzonych zadań

W związku z zaistniałym na terenie powiatu będzińskiego zdarzeniem nadzwyczajnym i zwiększonym w tym obszarze zainteresowaniem ze strony KWP w Katowicach i opinii publicznej (związanym ze śmiercią ofiary przemocy w rodzinie), Komendant Powiatowy Policji w Będzinie dwukrotnie polecił w 2014 r. przeprowadzenie przez koordynatora powiatowego procedury „Niebieskie Karty” badań, które obejmowały swoim zakresem sposób prowadzenia procedury NK oraz zakładania teczek zagadnieniowych we wszystkich podległych jednostkach.

Badania doraźne przeprowadzone w marcu 2014 r. wykazały nieprawidłowości w realizacji procedury „NK”⁶⁴, polegające m.in. na przekraczaniu terminu przekazywania formularzy „NK” do zespołów interdyscyplinarnych lub niegromadzeniu informacji wskazującej na datę przekazania oryginałów NK do zespołów interdyscyplinarnych, braku lub znikomym nadzorze nad realizacją procedury przez przełożonych, polegającym na niedokumentowaniu w kartach nadzoru zapoznania się z materiałami i wskazania ewentualnych uwag.

Na podstawie badań przeprowadzonych we wrześniu 2014 r. stwierdzono poprawę jakości gromadzonej przez dzielnicowych dokumentacji. Natomiast, jako najczęściej powtarzające się uchybienia wskazano m.in.: niedokumentowanie lub niedokonywanie sprawdzeń w bazach „Nadzór kuratora” oraz KSIP (w zakresie posiadania broni), brak kart nadzoru lub adnotacji świadczących o zapoznaniu się prowadzącego procedurę z poleceniami do realizacji, niestosowanie wzorów dokumentacji stanowiącej załącznik do decyzji nr 73/2014 KPP w Będzinie, czy też niesystematyczne kontrole zawartości dokumentacji „NK” ze strony przełożonych z wizyt w rodzinie objętej procedurą „NK”.

Wnioski sformułowane na bazie powyższych badań stanowiły podstawę do zdefiniowania potrzeb szkoleniowych dla funkcjonariuszy pełniących służbę w KPP w Będzinie i w podległych komisariatach w zakresie prawidłowej realizacji czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

---

⁶² Np. pomiędzy Wydziałem Prewencji (w tym Zespołem ds. Nietletnich i Patologii), Wydziałem Kryminalnym a właściwymi miejscowo dzielnicowymi.

⁶³ Np. znęcania się.

⁶⁴ W związku z powyższym potrzebę przeprowadzania co najmniej dwóch badań w roku zdefiniowano w decyzji nr 73/2014 KPP w Będzinie.

3. Sposób reakcji przełożonych na informacje dotyczące przemocy w rodzinie funkcjonariusza.

Zgodnie z założeniami wprowadzonymi w 2012 r. przez Komendanta Głównego Policji w *Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych pn. „MOC – tak, PRZEMOC – nie!”*⁶⁵, kadra kierownicza Komendy Powiatowej Policji w Będzinie oraz podległych komisariatów⁶⁶ uczestniczyła w szkoleniach organizowanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach, których celem było ukształtowanie właściwej postawy przełożonych, w sytuacji powzięcia informacji o możliwości stosowania przemocy w rodzinie policyjnej. Kształtowanie odpowiedniej postawy przełożonych decydujących o sposobie i zasadach reagowania w sytuacji ujawnienia przemocy w rodzinie policyjnej oraz o zastosowaniu środków oddziaływania wobec jej sprawcy – funkcjonariusza, omawiane było także przez koordynatora procedury „Niebieskie Karty” podczas prowadzonych przez niego szkoleń kaskadowych dla funkcjonariuszy jednostki kontrolowanej.

W okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 6 września 2015 r. funkcjonariusze KPP w Będzinie wszczęli 6 procedur NK wobec 6 policjantów - sprawców przemocy w rodzinie, zamieszkujących na terenie działania jednostki kontrolowanej⁶⁷.

Działania podejmowane przez funkcjonariuszy KPP w Będzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty” w stosunku do policjantów – sprawców przemocy nie odbiegały od obowiązujących standardów prowadzenia spraw dotyczących przemocy domowej. W każdym przypadku zakładano teczki zagadnieniowe, w których gromadzone były dokumenty potwierdzające wykonane w danej sprawie czynności.

W przypadku interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie, której sprawcami byli funkcjonariusze KPP w Będzinie zamieszkujący na terenie działania Komendy, zgodnie z *Algorytmem postępowania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Będzinie w zakresie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku stwierdzenia, że sprawcą przemocy jest funkcjonariusz Policji*, oprócz skierowanych na miejsce zdarzenia policjantów, w działaniach uczestniczyli również bezpośredni przełożeni policjantów – sprawców przemocy lub dyżurujący przedstawiciele kierownictwa jednostki kontrolowanej. Informacje na temat przebiegu zdarzenia były przekazywane właściwej miejscowo komórce organizacyjnej psychologów policyjnych, a policjanci – sprawcy przemocy uczestniczyli w spotkaniach konsultacyjnych z psychologami z Zespołu Psychologów Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach. Dodatkowo, zachowanie policjantów – sprawców przemocy było monitorowane poprzez prowadzenie z nimi przez bezpośrednich przełożonych rozmów, w trakcie których przedstawiane były możliwości udzielenia pomocy mającej na celu zapobieganie występowaniu agresywnych zachowań. Zgodnie z zaleceniami określonymi w *Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych*, kierownictwo jednostek Policji, w których służbę pełnili policjanci – sprawcy przemocy w rodzinie⁶⁸, było informowane przez KPP w Będzinie o każdym przypadku interwencji domowej, w trakcie której został sporządzony formularz

⁶⁵ Zwanego dalej również Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych.

⁶⁶ Kierownictwo wyższego i średniego szczebla.

⁶⁷ 3 procedury zostały wszczęte w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie przez policjantów zamieszkujących na terenie działania KPP w Będzinie, którzy jednocześnie pełnili służbę w jednostce kontrolowanej. 3 procedury zostały wszczęte wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w innych jednostkach Policji.

Dodatkowo, 1 procedura NK została wszczęta przez przedstawiciela Ośrodka Pomocy Społecznej w stosunku do policjanta KPP w Będzinie zamieszkującego na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Mysłowicach.

⁶⁸ W trzech przypadkach.

„Niebieska Karta”. Systematycznie, przez cały okres realizacji procedury, pomiędzy jednostkami Policji dokonywano wymiany informacji o wszelkich kwestiach istotnych dla danego przypadku przemocy w rodzinie.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia należy stwierdzić, że stosowane w KPP w Będzinie zasady postępowania, gdy sprawcą lub ofiarą przemocy w rodzinie jest policjant zapewniały właściwy obieg informacji pomiędzy kierownictwem jednostek organizacyjnych Policji właściwych ze względu na miejsce zamieszkania i na miejsce służby policjanta – sprawcy przemocy w rodzinie.

4. Zalecenia i wnioski.

W celu usunięcia nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki wnoszę o:

- 1) opracowanie do dnia 25 lutego 2016 r. skutecznych mechanizmów nadzoru w zakresie:
  - a) monitorowania rzetelności prowadzenia interwencji domowych, podczas których funkcjonariusze stwierdzili brak podstaw do wdrożenia w rodzinie procedury „Niebieskie Karty”,
  - b) prowadzenia kontroli prawidłowości prowadzenia teczek zagadnieniowych „Przemoc w rodzinie”,
  - c) dokumentowania przez policjantów wszystkich czynności wykonanych w trakcie interwencji związanych z przemocą w rodzinie oraz ich wdrożenie w kierowanej jednostce.
- 2) wprowadzenie mechanizmów zapewniających właściwy obieg informacji pomiędzy funkcjonariuszami realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wszczynającymi i prowadzącymi procedurę „Niebieskie Karty”.
- 3) sporządzenie do dnia 25 lutego 2016 r. kart opisu stanowiska pracy, o których mowa w wystąpieniu pokontrolnym oraz sporządzanie kolejnych kart zgodnie z przepisami obowiązującymi w Policji.
- 4) wzmocnienie nadzoru nad podległymi jednostkami w zakresie realizacji zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”.
- 5) kontynuowanie działań zmierzających do podniesienia profesjonalizmu koordynatorów oraz policjantów wszczynających i prowadzących procedurę „Niebieskie Karty”.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej uprzejmie proszę Pana Komendanta o przedstawienie, w terminie do dnia 25 lutego 2016 r., informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Mariusz Błaszczak

Wykonano w 2 egz.:

1. Egz. Nr 1 – Komendant Powiatowy Policji w Będzinie
2. Egz. Nr 2 – aa